

М . М. Гоголь

к.е.н., доц.

Г. В. Макарович

магістрант 1 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Функціонування малого бізнесу в нашій країні постійно знаходиться у стані інноваційного розвитку. Сучасне визначення, малого бізнесу трактується, як гнучкий механізм економічної системи, що швидко підлаштовується до потреб конкретних споживачів та водночас надає робочі місця населенню. Малі підприємства щороку спрямовують до бюджету значну кількість надходжень шляхом сплати податків. Тому до системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу держава ставиться з відповідальністю, адже від цього залежить прозорість ведення обліку і обсяги сплачених податків.

В Україні для суб'єктів малого підприємництва існує два види оподаткування: загальна та спрощена системи, кожен з яких підприємство обирає самостійно. З використанням спрощеної сис-

теми оподаткування передбачені чотири групи платників податку, які сплачують встановлений Податковим кодексом України єдиний податок.

Таким чином, перша група це фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300 тис грн [2]. Друга група – фізичні особи-підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, є платниками єдиного податку та/або населенню, тощо. Мають право використовувати працю найманих осіб в кількості не більше 10 осіб, обсяг доходу не перевищує 1,5 млн гривень. До цієї групи не включають фізичних осіб-підприємців, які надають посередницькі послуги стосовно нерухомого майна, а також здійснюють діяльність з виробництва, продажу ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів. Такі фізичні особи – підприємці належать виключно до третьої групи платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи. До третьої групи відносяться фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб або їх кількість не обмежена, а також юридичні особи-суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 5 млн грн. Четверта група – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського виробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75 %.

Відповідно цим критеріям встановлені ставки єдиного податку. Для першої групи в межах до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму, для другої групи у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати. Відсоткова ставка для платників третьої групи встановлюється у розмірі: 3 відсотки доходу – у разі сплати ПДВ та 5 % доходу – у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку [1].

Для четвертої групи розмір ставок податку встановлено за 1 гектара сільськогосподарських угідь земель, водного фонду залежить від типу земель та їх розташування і становить: для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім розташованих у гірських зонах, на поліських територіях, а також в умовах закритого ґрунту) – 0,95; для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,57; для багаторічних насаджень (крім

розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) – 0,57; для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,19; для земель водного фонду – 2,43; для сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту – 6,33.

Порівнюючи загальну та спрощену системи оподаткування фізичні та юридичні особи, що обрали спрощену систему, мають перевагу. Вони не сплачують такі податки, як: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, що отримані в результаті господарської діяльності платників єдиного податку першої – третьої групи; податок на додану вартість з операцій постачання товарів, робіт та послуг, крім третьої групи, що обрали ставку 3%, а також що сплачується платниками єдиного податку четвертої групи; податок на майно (в частині земельного податку), крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками єдиного податку першої – третьої груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва, рентна плата за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи.

В цілому сучасна спрощена система оподаткування представляє собою зниження рівня податкового тиску, зрозумілість і легкість ведення обліку, складання і подання незначної кількості податкової звітності в контролюючі органи. Недоліком залишається фіксована ставка єдиного податку без врахування обсягу отриманих підприємством доходів. Але за умов діючого чинного податкового законодавства це є оптимальний спосіб стягнення податків, оскільки при виборі загальної системи оподаткування суб'єкти малого бізнесу будуть сплачувати значну кількість податків до бюджету України.

Література:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи [Електронний ресурс]: Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/71-19/page>. – Назва з екрана.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з екрана.